

REFERAT Sundhedsudvalget 2022-2025 d. 12-03-2024

Mødedato Tirsdag d. 12. marts 2024 kl. 13:00

Mødested Udvalgsværelset, 3. s. 28 Ørbækvej 100, indgang B, fløj 3

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
B-sag: Godkendelse af psykiatrihandleplans høringsmateriale (Ændret til C-sag).....	4
C-sag: Nikotinindsatser.....	8
C-sag: Danskernes sundhed 2023.....	11
D-sag: Effektivisering 2025.....	16
D-sag: Direktørens beretning.....	17
D-sag: Aktuelle sager.....	18
E-sag: Initiativretssag fra Claus Houden (V), Nationalt Sundhedscenter i Odense.....	19
E-sag: Initiativretssag fra Anne Skau Styrishave (B), Uligheden i Sundhed skal mindskes i Odense.	21

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-3-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til Sundhedsudvalgets møde den 12. marts 2024.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender dagsordenen med de tilføjelser, at et enigt udvalg ønsker at ændre sag nr. 2 til en c-sag, og at sag nr. 7 behandles til sidst efter initiativretssagerne.

Punkt 2: B-sag: Godkendelse af psykiatrihandleplans høringsmateriale (Ændret til C-sag)

29.00.00-A00-11-23

Resume

Denne sag handler om Odense Kommunes kommende psykiatrihandleplan.

Sagen er en opfølgning på Sundhedsudvalgets drøftelse den 19. december 2023, hvor handleplanen også blev drøftet i Beskæftigelses- og Socialudvalget, By- og Kulturudvalget (den 20. december 2023), Børn- og Ungeudvalget samt Ældre- og Handicapudvalget. Udvalgene har drøftet indholdet i den kommende psykiatrihandleplan.

På baggrund af drøftelserne har Sundhedsforvaltningen udarbejdet et udkast til en psykiatrihandleplan.

Dette udkast forelægges nu Sundhedsudvalget med henblik på en godkendelse af, at udvalget sender foreliggende udkast til høring blandt eksterne interessenter den 13. marts 2024.

Indsatserne i Psykiatrihandleplanen er for de fleste tilfælde indsatser, der allerede eksisterer inden for det respektive udvalgs egen økonomiske ramme. Psykiatrihandleplanen bidrager dermed til at skabe et overblik over prioriterede indsatser inden for området og dermed til at skabe et helhedsindtryk af Odense Kommunes tiltag på området.

Andre indsatser er defineret som værende nogle, der med fordel kan videreudvikles eller ny-udvikles. Det vil ske inden for de relevante forvaltninger og i samspil med den faglige udvikling, der pågår i øvrigt.

I tabellen på side 14 og 15 i den vedlagte Psykiatrihandleplan vil dette kunne ses i oversigtsform.

For nogle af indsatserne vil derfor være behov for ekstra finansiering, hvis de skal løftes. Dette vil derfor skulle ske i overensstemmelse med Odense Kommunes almindelige principper for finansiering og indenfor det enkelte udvalgs budgetramme.

Der er dog i forbindelse med Budget 2024 afsat 2,5 mio. kr. årligt fra 2024-2026 til indsatser under Psykiatrihandleplanen inkl. bostøtte. På Sundhedsudvalgsmødet den 19. december 2023, blev 1,5 mio. kr. årligt disponeret til bostøtte med 1 mio. kr. til Ældre- og Handicapudvalget og 0,5 mio. kr. til Beskæftigelses- og Socialudvalget. Der resterer dermed 1 mio. kr. årligt fra 2024-2026 til fordeling til indsatser under Psykiatrihandleplanen.

Disse vil blive prioriteret efter høringsfristen og vedtaget i forbindelse med den endelige byrådsgodkendelse.

De nævnte stående udvalg drøftede Psykiatrihandleplanen på udvalgsmøderne den 19. og 20. december 2023. Sundhedsudvalget udtrykte ved sin drøftelse yderligere ønsker til en videreudvikling af indsatser, tilgange mm. i forbindelse med psykiatrihandleplanen, der går på tværs af Odense Kommune. Drøftelsen i Sundhedsudvalget favnede bredt og indeholdt ønsker om tiltag inden for både Sundhedsforvaltningens ressort og inden for andre forvaltninger. Flere af tiltagene forudsatte tilførelse af yderligere finansiering eller betydelig omprioritering inden for eksisterende budgetter herunder i andre forvaltninger og udvalg.

Der var ikke tilsvarende ønsker fra de øvrige udvalg.

Forvaltningen har vurderet Sundhedsudvalgets ønsker, og det er Sundhedsforvaltningens anbefaling, at listen af ønsker ikke vedlægges denne sag, da de relevante udvalg ikke har haft mulighed for at tage stilling til disse forud for den offentlige høring.

Ønskerne vil fremgå af den samlede sag om en kommende Psykiatrihandleplan, som forelægges Byrådet til godkendelse i juni 2024. Processen frem mod byrådsagen fremgår af tids- og procesplanen i bilag 2.

Procesplanen vil blive gennemgået på nærværende udvalgsmøde.

På udvalgsmødet vil listen over Sundhedsudvalgets ønsker også blive gennemgået.

Udkast til psykiatrihandleplan, som med denne sag foreslås at sendes i høring, fremgår af bilag 1.

Effekt

En psykiatrihandleplan forventes at have en positiv effekt på Odensemålet "Et sundere Odense". Borgere, som er i kontakt med den regionale psykiatri, har ofte også en kontakt med kommunen. Ved at styrke sammenhængen på tværs af region, almen praksis og kommunen, og ved at styrke kommunale indsatser på området bidrages til, at flere borgere bliver sundere.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at Sundhedsudvalget godkender, at foreliggende udkast til psykiatrihandleplanen sendes i offentlig høring den 13. marts 2024 og frem til den 27. marts 2024.

Beslutning

Sundhedsudvalget vælger at ændre sagen til en c-sag. Sagen blev drøftet.

Udvalget ønsker, at der skal udarbejdes en revideret psykiatriveplan i fællesskab med de relevante andre stående udvalg. Planen ønskes at indeholde konkrete handlingstiltag med specifikation af, hvor de forvaltningsmæssigt hører hjemme og med tilhørende økonomi for de enkelte tiltag, hvor det er muligt. Planen ønskes i sin form at flytte med fx regionens psykiatriveplan herunder fx ift. temaer og målsætninger. Planen ønskes at indeholde de elementer, der er fremført i Sundhedsudvalgets drøftelser af psykiatriveplanen.

Sagsfremstilling

Odense Byråd bestilte med budget 2023 igangsættelsen af udarbejdelse af en psykiatriveplan. Ambitionen med en psykiatriveplan var at sætte retningen og styrke Odense Kommunes arbejde på psykiatriveområdet i årene fremover.

De data, der danner baggrund for psykiatriveplanen er, at det skønnes at 40-50% af befolkningen på et tidspunkt i deres liv vil være i en tilstand, der favnes af Sundhedsstyrelsens definition af "psykisk lidelse". Psykisk sygdom (lidelse) er defineret og oversat af Sundhedsstyrelsen til at være "en tilstand hvor et menneske oplever psykiske symptomer i en kortere eller længere periode, som medfører alvorlig nedsættelse af livskvalitet, og funktionshæmning i arbejds- og privatlivet". Spændvidden inden for psykisk sygdom er kompliceret og bred og kan spænde fra enkeltstående mild depression til fx svær skizofreni, hvorfor også behandlingsmulighed og tilbud varierer. Mental sundhed er dog mere end blot fravær af psykisk sygdom. Mental sundhed defineres af Sundhedsstyrelsen som "en tilstand af trivsel, hvor individet kan udfolde sine evner, kan håndtere dagligdags udfordringer og stress, samt indgå i fællesskaber med andre mennesker

I 2022 havde ca. 4.800 odenseanere med en psykiatrisk diagnose kontakt med et sygehus fordelt på over 32.000 besøg (ambulante eller indlæggelser). Det svarer til ca. 2,3% af Odenses befolkning. Stress, depression og angst er blandt de hyppigste forekomne psykiske lidelser blandt befolkningen og har en stor betydning for udviklingen i folkesundheden. Hertil skal lægges et forventeligt skyggetal. Tallet skal også ses i lyset af den knappe kapacitet på sygehusene til at behandle borgere med psykiatriske diagnoser. Derfor må det reelle tal forventes at være højere. Tal fra den nationale sundhedsprofil gennem de senere år, tegner ligeledes et billede af, at flere odenseanere har dårlig mental helbred og at tendensen går den forkerte retning.

Psykisk sygdom er ofte forbundet med en overdødelighed, øget selvmordsrisiko, flere indlæggelser og kontakter til almen praksis, flere sygedage og øget tildeling af førtidspension. Yderligere kan der være behov for øget hjemmehjælp, bostøtte og andre kommunale ydelser. Dermed øges de samfundsmæssige sundhedsudgifter, der sker et produktionsstab grundet fravær fra arbejdsmarkedet og en øget social ulighed.

Borgere med en psykisk sygdom lever ca. 15 år kortere end resten af befolkningen. Størstedelen af overdødeligheden skyldes fysisk sygdom som fx hjertesygdomme og kræft. Borgere der har været indlagt med en psykisk lidelse har ca. 20 gange større risiko for selvmord end resten af befolkningen særligt ifm. indlæggelse og udskrivning. Depression er forbundet med ekstra omkostninger for sundhedsvæsenet på 9,7 mia. kr. årligt sammenlignet med baggrundsbefolkningen (Sundhedsstyrelsen, 2022a).

Den negative udvikling inden for mental sundhed og psykiatri er både en samfundsmæssig så vel som en individuel byrde, hvor udviklingen skal ændres.

Udfordringerne i psykiatriveplanen blev i Sundhedsstyrelsens faglige oplæg til en 10-års plan for psykiatriveplanen i september 2022 beskrevet og opsamlet i 5 hovedudfordringer (Sundhedsstyrelsen, 2022).

De fem hovedudfordringer er:

- Utilstrækkelig tilgængelighed, kapacitet og sammenhæng
- Utilstrækkelig kvalitet og tværfaglighed i de eksisterende tilbud
- Utilstrækkelig forebyggende og tidlige indsatser
- Stigmatisering og manglende prioritering og ligestilling på området
- Utilstrækkelig forskning, faglig udvikling og manglende prestige

10-årsplanen for psykiatriveplanen og mental sundhed indeholder 19 ambitiøse mål, som spænder fra forebyggelse til behandling. Under målene er der tilknyttede indikatorer. Af Sundhedsstyrelsens 37 anbefalinger er der i aftalen prioriteret 5 indsatser (Sundhedsministeriet, 2022b):

- Opbygning af et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge i psykisk mistrivsel og med symptomer på psykisk lidelse
- Styrkede indsatser for mennesker med svær psykiske lidelser og her-og-nu kapacitetspakke til den regionale psykiatri

- Oplysnings- og afstigmatiseringsindsatser
- Styrkede tværfaglige og evidensbaserede miljøer
- Bedre rammer for forskning i forebyggelse og behandling af psykiske lidelser.

Med aftalen om 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed afsættes der 0,5 mia. kr. årligt fra år 2023 og frem oveni de allerede afsatte midler i finansloven. Disse midler skal anvendes til prioriterede indsatser, der kan understøtte målsætningerne i aftalen. Sundhedsstyrelsen og Sundhedsministeriet har dermed sat en regning for psykiatriområdet.

Hovedparten af midlerne forventes at blive givet til indsatser i den regionale behandlingspsykiatri. Kommunerne har indtil nu modtaget tilsagn om at modtage 100 mio. kr. til et lettilgængeligt kommunalt behandlingstilbud til børn og unge med psykisk mistrivsel og psykiske symptomer. Da der i kommuneaftalerne mellem KL og regeringen ikke er afsat yderligere midler, er det hermed overladt til kommunerne selv at finde finansiering til eventuelt yderligere tiltag o.lign. Der er i Odense Kommunes budget 2023 og 2024 ikke afsat yderligere midler til finansiering af handlinger i psykiatrihandleplanen. Det vil være forskelligt, om der er behov for yderligere finansiering af handlinger afhængigt af de enkelte handlinger på baggrund af høringen. Dette vil derfor skulle ske i overensstemmelse med Odense Kommunes almindelige principper for finansiering og indenfor det enkelte udvalgs budgetramme.

Odense Kommunes psykiatrihandleplan benytter disse oplæg som fundament og har ikke intension om at lægge en anden kurs eller anlægge en anden prioritering.

Odense Kommunes Psykiatriråd deler denne vurdering, og har genbrugt disposition og emner fra regeringens 10 årige psykiatriplan i sit forslag til anbefalede fokusområder. Således ser Psykiatrirådet, at Odense Kommunes kommende psykiatrihandleplan skal kunne bidrage til de nationale målsætninger på området.

Med psykiatrihandleplanen for Odense Kommunes er ambitionen at bidrage til målsætninger om:

- Mere lighed i sundhed
- Voksnes mentale sundhed forbedres
- Mennesker med psykiske lidelser lever længere
- Flere med psykiske lidelser gennemfører en uddannelse
- Flere mennesker med psykiske lidelser fastholdes på arbejdsmarkedet
- Mental sundhed fremmes via brug af kommunale kulturelle tilbud
- Flere pårørende får den rette støtte
- Tvang i psykiatrien nedbringes
- Bedre overgange mellem sektorer og sammenhængende behandling

Som kommune kan vi bedst og med størst impact bidrage hertil ved at skabe et helhedsorienteret fokus fordelt på fire temaer.

Temaerne er:

1. Vi skal støtte borgeren i deres hverdag og trivsel
2. Vi skal fortsætte arbejdet med forebyggelse og tidlig opsporing inden for psykiatri
3. Vi skal fremme synlighed af tilbud til borgere med mental mistrivsel
4. Vi skal øge det tværsektorielle samarbejde inden for psykiatri

I takt med, at der kommer flere nationale anbefalinger og udmeldinger, vil disse blive indarbejdet i Odense Kommunes videre arbejde med psykiatri og mental mistrivsel. Ligeledes vil der løbende politisk i Odense Kommune blive forholdt sig til indhold og handlinger på området. Et sådan overblik vil forvaltningen udarbejde til udvalgene i forlængelse af Byrådets vedtagelsen af en psykiatrihandleplan.

Psykiatrihandleplanen i Odense Kommune er blevet koordineret af Sundhedsudvalget med chefforum for sundhedsområdet som styregruppen. Handleplanen er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Sundhedsforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen. Psykiatrirådets anbefalinger og fokusområder er indarbejdet.

Psykiatrihandleplanen skal planmæssig behandles i byrådet den 12. juni 2024.

Sundhedsudvalgets drøftede psykiatrihandleplanen den 21. november 2023 og den 19. december 2023, hvor handleplanen også blev drøftet i Beskæftigelses- og Socialudvalget, By- og Kulturudvalget (den 22. november 2023 og den 20. december 2023), Børn- og Ungeudvalget og Ældre- og Handicapudvalget.

Næste skridt – Ekstern høring

Hvis Sundhedsudvalget kan godkende første udkast til psykiatrihandleplan, sendes materialet i offentlig høring den 13. marts 2024, hvor byens borgere og øvrige interessenter har mulighed for at bidrage med input og kommentarer.

Materialet vil være tilgængeligt via Odense Kommune hjemmeside, ligesom udvalgte interessenter inviteres direkte til at deltage med input og kommentarer.

Referencer

Der er i denne sag refereret til to publiceringer fra Sundhedsstyrelsen. Referencerne for disse er indsat nedenfor.

Sundhedsstyrelsen. (2022a). Sygdomsbyrden i Danmark - Sygdomme. København: Sundhedsstyrelsen.

Sundhedsstyrelsen. (2022b). Fagligt pålæg til en 10-årsplan. Bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser. København: Sundhedsstyrelsen.

Økonomi

I 2023 modtog Odense Kommune en engangsbevilling fra lov- og cirkulærepragrammet på 3,5 mio. kr. til psykiatriområdet, som ved mulighed for overførsel til 2024 kan understøtte opstart af nye initiativer i 2024 under psykiatriveplanen.

Ifm. Budget 2024 er der blevet afsat 2,5 mio. kr. årligt fra 2024-2026 til igangsættelse af indsatser under Sundhedsudvalget under psykiatriveplanen inkl. bostøtte. De 1,5 mio. kr. af disse er disponeret til bostøtte i Ældre- og Handicapudvalget (1 mio. kr.) og Beskæftigelses- og Socialudvalget (0,5 mio. kr.) den 19. december 2023 i Sundhedsudvalget. Der er således 1 mio. kr. årligt tilbage til disponering i Psykiatriveplanen i perioden 2024-2026.

Efter de forventede nye nationale anbefalinger vedrørende kommunale tilbud på psykiatriområdet, forventes der at medfølge finansiering. Denne finansiering kendes dog ikke i endnu.

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1. Psykiatriveplan - marts 2024

Bilag 2. Tids- og procesplan Psykiatriveplan 12marts2024

Punkt 3: C-sag: Nikotinindsatser

00.01.00-G01-74-23

Resume

Denne sag omhandler de fire initiativer for at begrænse børn og unges eksponering for nikotin, besluttet af Sundhedsudvalget den 23. maj 2023.

Sagen kom som en opfølgning på Sundhedsudvalgets beslutning fra 7. marts, hvor udvalget afsatte en ramme på 0,5 mio. kr. til at styrke indsatsen for at reducere unges brug af nikotinprodukter.

Med afsæt i status for de fire initiativer ønskes en drøftelse af mulige perspektiver for kommende tiltag for at begrænse børn og unges brug af nikotinprodukter.

De fire initiativer er:

- 1) Alvorskampagne (informationskampagne) mod puff bars
- 2) Målrettet information om brug af nikotinprodukter til forældrene for børn i 10- til 15-års-alderen
- 3) Målrettet kampagne på sociale medier rettet mod børn og unge i Odense Kommune
- 4) Intensiveret samarbejde med centrale aktører

Initiativ 2-4 varetages i regi af Røgfrit Odense. Der er hertil disponeret kr. 180.000.??

Initiativ 1 vedr. alvors-/informationskampagne mod puff bars er blevet håndteret af Sundhedsstaben med faglig bistand fra Røgfrit Odense. Der blev hertil disponeret kr. 320.000.??

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at Sundhedsudvalget, på baggrund af de fire initiativer, drøfter mulige perspektiver for eventuelle kommende tiltag for at begrænse børn og unges brug af nikotinprodukter.

Beslutning

Sundhedsudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Initiativ 1. Alvorskampagne mod puff bars

Den 7. november 2023 blev Sundhedsudvalget orienteret om status og de overordnede elementer i kampagnen. Kampagnen er nu afsluttet og herunder gives opsamling på hovedelementerne.

Baggrund

Kampagnens sigte var at højne vidensniveauet om puff bars blandt forældre.

Ved at invitere kommunens skoleelever (6.-8. klassetrin) til at deltage i en konkurrence, hvor de skulle producere informationsfilm om puff bars og deres konsekvenser, blev de gjort til medaktører i en vigtig problemstilling og ambassadører for at udbrede viden og fakta om de sundhedsskadelige nikotinprodukter. Med andre ord blev de inviteret til at 'puffe' til de voksne i deres liv, så de tager problemstillingen alvorligt og sætter sig ind i sagen.

Kampagnen var inspireret af undervisningsrelateret forskning om samskabelse og child empowerment; Børn og unges indlæring og forståelse styrkes, når de gøres til aktive deltagere i de emner, de beskæftiger sig med. Ved at gøre eleverne til talerør og ambassadører, klædt på med viden og fakta, var de en direkte indgangsvinkel til de forældre og voksne, som har stor indflydelse på deres hverdag og valg, og som er kampagnens egentlige og primære målgruppe.

Hovedelementer i kampagnen

- Informationsmateriale: I november-december 2023 modtog samtlige skoler i Odense Kommune informationsmails om kampagnen samt trykte materialer i form af plakater og flyers. Alle skoler blev desuden ringet op, så der også telefonisk var mulighed for at igangsætte dialog og skabe bevidsthed om kampagnen.
- E-boksbrev: Den 2. december 2023 fik skolerne i Odense Kommune igen information om kampagnen. Folkeskolerne blev orienteret om, at elevernes forældre ville modtage et e-boksbrev, og Fri- og Privatskolerne blev opfordret til at sende samme e-boksbrev ud til deres elevers forældre, idet fremsendelse ikke er muligt fra centralt hold.
- Webinar: Sundhedsudvalgsmedlemmerne blev på udvalgsrådet den 16. januar 2024 opfordret til at deltage i det informationswebinar, der blev afholdt for alle interesserede den 17. januar. Tre eksperter i nikotinforybyggelse fra hhv. Kræftens Bekæmpelse, Forebyggende Indsatser samt Røgfrit Odense formidlede på webinar information om, hvad puff bars er, hvorfor de er populære og hvordan man som forældre/fagperson kan initiere en konstruktiv dialog med et barn/ung om, hvorfor de er farlige og vanedannende - præcis som andre nikotinprodukter. De tre eksperter gav endvidere gode råd til, hvordan man som voksen kan støtte op om at barnet/den unge sætte grænser og sige fra.

Mere end 100 personer så seminaret live fra start til slut og optagelsen af seminaret er siden blevet tilgået knap 4.800 gange via www.pufftildegamle.dk.

- Videokonkurrence og præmieevent: Samtlige skoler i Odense kommune blev inviteret til at deltage i den ovenfor omtalte videokonkurrence. Den 31. januar blev hhv. første, anden og tredjepladsen i videokonkurrencen kåret ved et præmieevent på Odense Rådhus.

Vindervideoen blev præsenteret på Sundhedsudvalgsmødet den 6. februar.
Røgfrit Odense vil fremover benytte udvalgte videoer i deres oplæg til eksempelvis forældremøder.

Kræftens Bekæmpelse har været samarbejdspartner gennem kampagnen, og Århus og Esbjerg har efter forespørgsel fået tilsendt informationsmateriale.

Økonomi

Udgifterne til kampagnen er afholdt indenfor de disponerede midler.

Initiativ 2. Måltrettet information om brug af nikotinprodukter til forældrene for børn i 10- til 15-årsalderen

Den 29. juni 2023 var rådmand Tommy Hummelrose afsender på et e-boksbrev til alle forældre for børn i 10- til 15-årsalderen. I brevet var der information om puff bars og om nikotins skadelige virkning generelt.

Det tidligere omtalte webinar, i regi af kampagnen mod puff bars, havde forældre og fagpersoner som primær målgruppe, og bidrog til oplysning om de mulige konsekvenser ved brug af nikotinprodukter.

Økonomi

Udgifterne blev afholdt indenfor de disponerede midler til kampagnen mod puff bars.

Initiativ 3. Måltrettet kampagne på sociale medier rettet mod børn og unge i Odense Kommune

Røgfrit Odense prioriterer tilstedeværelse på sociale medier, og i december 2023 var aktiviteten intensiveret i form af en julekalender.

Julekalenderen blev udviklet i samarbejde med unge fra Odense, som også optræder i videoerne.

Julekalenderen bestod af fem forskellige videoer med unge fra henholdsvis erhvervsuddannelse, gymnasial uddannelse og videregående uddannelse. Omdrejningspunktet og indholdet i videoerne var:

- STOP-forløb
- Gruppepres
- Afhængighed
- Valg og fravalg af nikotin

Økonomi

Udgifter til annoncering og lønkroner er afholdt indenfor de disponerede midler.

Initiativ 4. Intensiveret samarbejde med centrale aktører

Røgfrit Odense er i løbende dialog med centrale aktører, lokale såvel som nationale og muligheder for nye samarbejdspartnere bliver afsøgt.

Herunder oplystes to konkrete eksempler:

- Fortløbende samarbejde med By- og Kulturforvaltningen med henblik på at sætte fokus på nikotinprodukter i kommunens foreninger. Som led i dette samarbejde deltager Røgfrit Odense blandt andet på Fyraftensmødet for alle trænere og frivillige.
- Samarbejde med Fyns Almennyttige Boligselskab (FAB). Der er blandt andet sendt et informationsbrev til alle ungdomsboliger i FAB, og der er løbende dialog om relevant materiale/arrangementer.

Økonomi

Udgifter til lønkroner og materialer er afholdt indenfor de disponerede midler.

Mulige tiltag i arbejdet med at begrænse børn og unges brug af nikotinprodukter

Sundhedsudvalget skal drøfte perspektiver for mulige tiltag til at begrænse børn og unges brug af nikotinprodukter. Et eksempel på et sådant nyt initiativ, kunne være, at Odense Kommune stillede sig i spidsen for etablering af et "Fynsk nikotinetværk". Med et sådant netværk ville sundhedskonsulenter dels få mulighed for erfaringsudveksling og idégenerering, dels kan netværket danne afsæt for igangsættelse af mulige tværkommunele initiativer.

Med afsæt i drøftelserne vil Sundhedsforvaltningen udarbejde en ny sag til behandling i Sundhedsudvalget indeholdende konkretisering af tiltag samt belysning af, hvordan Røgfrit Odense arbejder indenfor rammerne af Sundhedsstyrelsens krav og rammer pr. februar 2024. Sagen vil ligeledes inkludere perspektiver på elementer fra den forebyggelsesplan, Regeringen mfl. indgik forlig om den 14. november 2023.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 4: C-sag: Danskernes sundhed 2023

00.01.00-G01-13-24

Resume

Institut for Folkesundhed fra Syddansk Universitet offentliggjorde i februar 2024 undersøgelsen Danskernes sundhed. Undersøgelsen er vedlagt som bilag.

I denne sag fremføres hovedpointerne fra undersøgelsen på nationalt plan. Undersøgelsen er ligeledes suppleret med tal fra Region Syddanmark.

Formålet er at drøfte perspektiver på danskernes sundhed med en kobling til arbejdet med sundhedspolitikken på tværs af Odense Kommune, der er undervejs. Undersøgelsens hovedpointer viser, hvilke sundhedstendenser, der var afgørende for danskernes sundhed i 2023. Af denne årsag er den relevant at drøfte i forbindelse med den kommende sundhedspolitik i Odense Kommune.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter, hvad de bliver optaget af, når de læser hovedpointerne fra undersøgelsen, særligt i forhold til den kommende sundhedspolitik i Odense Kommune.

Beslutning

Sundhedsudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Danskernes sundhed er en midtvejsmåling mellem dataindsamlingsrunderne i 2021 og 2025, og giver svar på, i hvor høj grad COVID-19 pandemien har påvirket danskernes sundhed, sygelighed og trivsel.

Undersøgelsen i 2023 er designet som en midtvejsopfølgning på de tidligere dataindsamlingsrunder frem mod den næste i 2025. Årsagen til gennemførelsen af en midtvejsopfølgning er, at undersøgelsen i 2021 blev gennemført i en periode, hvor der i forbindelse med håndteringen af COVID-19-pandemien var indført en række midlertidige tiltag og restriktioner i Danmark. Rammerne for vores liv var derfor markant anderledes end normalt, hvilket kan have påvirket resultaterne. Der forventes derfor en ny undersøgelse af danskernes sundhed i 2025.

I alt er 25.000 tilfældigt udvalgte personer i Danmark på 16 år eller derover blevet inviteret til at besvare spørgeskemaet. I alt har 10.196 borgere (40,8%) helt eller delvist besvaret spørgeskemaet.

I det nedenstående er der vist et udsnit af undersøgelsens hovedpointerne indenfor nogle hovedoverskrifter. Der er vist data fra undersøgelsen i 2023 og 2021 på landsplan.

Derudover er tilføjet resultater fra regionalt niveau i Syddanmark ligeledes i 2021 og 2023. Disse fremgår ikke af den vedhæftede undersøgelse, men er trukket via en database.

Det er af statistiske årsager ikke muligt at trække resultater for Odense Kommune ud.

I sagen er der gengivet op- og nedrundede tal af hensyn til læsevenligheden. Sidst i sagen er de præcise tal gengivet i tabellen får såvel Region Syddanmark som landsplan.

Selvvrurderet helbred

Selvvrurderet helbred kan ses som en samlet vurdering af eget helbred. Det omfatter således flere helbredsforhold, end hvad det ville være muligt at måle og vurdere i et spørgeskema på baggrund af en liste med f.eks. symptomer, sygdomme og risikofaktorer.

Således kan selvvurderet helbred ses som en helhedsvurdering, der kan omfatte både objektive og subjektive aspekter af helbredet inden for det fysiske såvel som det mentale helbred.

I rapporten ses det, at 78% svarer, at de har et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred i 2023. Dette er et fald fra 83 % i 2021.

Ser vi på Region Syddanmark, ligger procentsatsen i 2023 på 77% mod 84 % i 2021.

Der er således sket et fald fra 2021 til 2023 i selvvurderet helbred både på nationalt og regionalt niveau.

Livskvalitet før og efter COVID-19

Livskvalitet er et bredt begreb, der dækker over den enkeltes vurdering af egen trivsel, velbefindende og tilfredshed med livet. God livskvalitet har stor betydning både for den enkelte og samfundet og kan således have en væsentlig betydning for folkesundheden, idet livskvalitet vurderes at være beskyttende faktor for sundhed samt en risikofaktor for sygdomsudvikling.

Den voksne befolkning i Danmark opnår en gennemsnitlig score på 7,3 på skalaen for livskvalitet, hvor 0 er lig med 'særlig utilfreds' og 10 er 'særlig tilfreds'.

Da COVID-19-pandemien medførte store ændringer i de fleste menneskers dagligdag, er det nærliggende at antage, at mange har oplevet en ændring i deres livskvalitet.

Da COVID-19-pandemien påvirkede danskernes dagligdag på forskellige måder, har rapporten også fokus på, om borgernes livskvalitet er blevet påvirket af COVID-19-pandemien.

Det ses, at 68 % mener, at deres livskvalitet er uændret i forhold til før COVID-19-pandemien. Dertil svarer 22 %, at deres livskvalitet er dårligere eller lidt dårligere, mens 10 % svarer, at den er bedre eller lidt bedre.

Der er på dette målepunkt ikke blevet opgjort separate tal fra for Region Syddanmark.

Risikofaktorer

Andel der ryger dagligt

Det fremgår af undersøgelsen, at rygning hvert år medfører knap 16.000 ekstra dødsfald i Danmark, svarende til omkring 30 % af alle dødsfald.

Ryging er således den forebyggelige risikofaktor, som har størst betydning for dødeligheden herhjemme.

Der ses stor social ulighed i rygning i Danmark således, at andelen, der ryger dagligt, falder med stigende uddannelseslængde. Selvom andelen af personer, der ryger, overordnet set er faldet i løbet af de seneste årtier (i 2010 var andelen der ryger 21 %, mens andelen er 12% i 2023) er faldet ikke ligeligt fordelt på tværs af uddannelsesgrupper.

I 2021 var andelen der røg dagligt 14% på nationalt niveau.

I Region Syddanmark var andelen der røg i 2023 på blot 13%, mens andelen var på 15% i 2021. Der ses således en faldende tendens både nationalt og specifikt for Region Syddanmark.

Alkohol

Alkohol er en risikofaktor med stor betydning for folkesundheden og den sociale ulighed i sundhed i Danmark. Et højt alkoholindtag øger blandt andet risikoen for en lang række tilstande og sygdomme, herunder alkoholforgiftning, alkoholafhængighed, leversygdomme, visse kræftsygdomme m.m.

16% svarer, at de drikker mere end 10 genstande i løbet af en typisk uge. Tallet er uændret ift. 2021.

I Region Syddanmark har 16 % svaret i 2023, at de drikker mere end 10 genstande i løbet af en typisk uge. Tallet i 2021 var 14 %.

Der ses således en stigning i Region Syddanmark i perioden.

Kost

Samlet set har kosten stor betydning for befolkningens sundhedstilstand, idet sunde kostvaner og -mønstre kan være med til at fremme og bevare et godt helbred samt forebygge kost- og ernæringsrelaterede sygdomme og tilstande.

Modsat kan usunde kostvaner være medvirkende årsag til udvikling af en række sygdomme og tilstande, såsom hjertekarsygdom, type 2-diabetes, flere former for kræft, muskelskeletsygdomme samt overvægt og svær overvægt.

I rapporten belyses befolkningens kostvaner på baggrund af en kostscore, der kan ses som et samlet udtryk for kostens ernæringsmæssige kvalitet, altså hvor sund kosten vurderes at være.

Nationalt viser rapporten, at 19% af de adspurgte danskere har et usundt kostmønster. I 2021 var det 18 % af de adspurgte danskere, der havde et usundt kostmønster.

I Region Syddanmark i 2023 havde 21% et usundt kostmønster, hvilket er en mindre stigning fra 20% i 2021, og niveauet synes derved højere i Region Syddanmark sammenlignet med nationalt niveau.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet og bevægelse kan have en positiv indvirkning på både vores fysiske og psykiske helbred. Studier har fundet, at fysisk aktivitet kan forebygge hjertekarsygdomme, type 2-diabetes, visse kræftformer, vægtøgning og overvægt samt tidlig død.

Rapporten for de nationale tal viser, at 55% af de adspurgte borgere ikke opfylder WHO's minimumsanbefaling for fysisk aktivitet. Anbefalingen fra WHO for voksne er mindst 150-300 minutters fysisk aktivitet ved moderat intensitet pr. uge. Alternativt 75-150 minutters ugentlig hård fysisk aktivitet eller en kombination af disse. Med resultatet fra undersøgelsen fra 2021 ses der en tydelig fremgang, da der i 2021 var 58% af de spurgte borgere, som ikke opfyldte WHO's minimumsanbefaling for fysisk aktivitet.

Ser vi på tal fra Region Syddanmark i 2023 ses der ligeledes en mindre fremgang fra 2021, hvor andelen der ikke opfyldte minimumskravet var på 60%, mens det faldt til 59 % i 2023.

Vægt

Overvægt er en stigende udfordring for folkesundheden i Danmark. Særligt svær overvægt udgør en betydelig risikofaktor for en lang række sygdomme og tilstande, herunder hjertekarsygdomme, type 2-diabetes, flere former for kræft, belastningslidelser i bevægeapparatet, søvnapnø, reproduktionsproblemer og for tidlig død m.m.

I rapporten er svarpersonerne blevet bedt om at oplyse deres vægt i centimeter og højde i hele kilogram. På baggrund af disse oplysninger er svarpersonernes BMI blevet beregnet.

Ud fra dette ses det, at 19 % af de adspurgte er svært overvægtige.
I 2021 var det ligeledes 19%

I Region Syddanmark er andelen med svær overvægt steget fra 20% i 2021 til 22 % i 2023.

Der ses således en svag stigning i Region Syddanmark.

Sygelighed

En stigende andel af danskerne må i dag regne med at komme til at leve en del af deres liv med én eller flere langvarige sygdomme (kroniske sygdomme). Denne stigning kan blandt andet forklares med forbedrede levevilkår, færre risikofaktorer og bedre behandling af sygdom, hvilket resulterer i en højere middellevetid. Med en stigende middellevetid vokser andelen af ældre i befolkningen, og da ældre oftere får kroniske sygdomme, vil en sådan ændring i befolkningens demografiske sammensætning have en betydning for forekomsten af kroniske sygdomme.

Rapporten viser, at 40 % har en eller flere langvarige sygdomme i 2023.
I 2021 var det 36 % på nationalt plan.

I Region Syddanmark er tallet ligeledes også steget fra 39% i 2021 til 42 % i 2023. Derved kan der ses en stigende forekomst i såvel i Region Syddanmark som på landsplan.

Smertes eller ubehag

Smertes eller ubehag er en bred betegnelse, der dækker over flere forskellige typer af smerter i bevægeapparatet, hovedpine, træthed, søvnproblemer og mentalt ubehag såsom nedtrykthed og ængstelse. Forekomsten i befolkningen er kendt af sundhedsvæsenet i varierende omfang, da forskellige typer smerte og ubehag vil begrænse personers hverdagsliv i forskelligt omfang, samtidig med at der er forskel på, hvornår smerter eller et ubehag opleves som bekymrende eller behandlingskrævende. Oplysninger om, hvorledes smerter eller ubehag præger befolkningens hverdagsliv, udgør således en væsentlig del af beskrivelsen af sundhedstilstanden i befolkningen.

Nationalt viser rapporten, at 32 % har været meget generet af smerter eller ubehag fra bevægeapparatet inden for de seneste 14 dage.

Der er på grund af ændret målemetode ikke sammenlignelige tal for 2021 eller på regionalt niveau.

Mental sundhed

Verdenssundhedsorganisation WHO beskriver mental sundhed som "en tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdagens udfordringer og stress samt indgå i fællesskaber med andre mennesker". Der er således tale om en relativt uspecifik definition, hvilket kan gøre det vanskeligt at måle mentalt helbred. På trods af dette er der de seneste årtier kommet øget fokus på og interesse for befolkningens mentale sundhed, som skal ses i lyset af en stigende forekomst af mentale helbredsproblemer i befolkningen, såsom symptomer på stress, angst og depression, både nationalt og internationalt.

Rapporten viser, at 35% kvinder i aldersgruppen 16-24 år har en lav score på den mentale helbredsskala. Ser man på mænd og kvinder samlet scorer 18 % lavt på den mentale helbredsskala, hvilket er en stigning fra 17 % i 2021.

I Region Syddanmark har 18% samlet ligeledes scoret lavt på den mentale helbredsskala. Her ses også en stigning fra 17 % i 2021.

Ensomhed

Sociale relationer har stor betydning for vores sundhed og trivsel. Studier viser, at personer med stærke sociale relationer har et bedre helbred, en lavere risiko for sygdom samt en bedre overlevelse ved sygdom. Omvendt kan belastende eller svage relationer have en negativ effekt på vores helbred. Det er blandt andet fundet, at personer, der føler sig ensomme, har en øget risiko for forhøjet blodtryk, hjertekarsygdomme samt tidlig død.

Nationalt viser rapporten, at 10 % har tegn på ensomhed i 2023.

I 2021 viste 12 % tegn på ensomhed, hvilket betyder, at andelen af personer, der har tegn på ensomhed er faldet fra 2021 til 2023.

Hvis vi vender blikket mod Region Syddanmark, er andelen af personer, der viser tegn på ensomhed faldet fra 11 % i 2021 til 9 % i 2023.

Opsummering

I nedenstående tabel vises en samlet tabel med nationale tal og tal fra Region Syddanmark i 2021 og 2023.

National	2021	2023	Region Syddanmark	2021	2023
Andel med Framagende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred.	83,3%	78,3%	Andel med Framagende, vældig godt eller godt selv vurderet helbred.	83,7%	77,2%
Andel der ryger dagligt	13,9%	11,7%	Andel der ryger dagligt	14,8%	12,9%
Andel der drikker mere end 10 genstande alkohol på en typisk uge	15,7%	15,9%	Andel der drikker mere end 10 genstande alkohol på en typisk uge	14,2%	15,5%
Andel med usundt Kostmønster	17,7%	18,6%	Andel med usundt Kostmønster	20,1 %	21,2%
Andel der ikke opfylder WHO's minimumsanbefaling for fysisk aktivitet	58,1%	54,7%	Andel der ikke opfylder WHO's minimumsanbefaling for fysisk aktivitet	60,4%	58,5 %
Andel med svær overvægt	18,5%	18,7%	Andel med svær overvægt	20,2%	21,9%
Andel der har en langvarig sygdom	36,2%	40,1%	Andel der har en langvarig sygdom	38,7%	41,9%
Andel med meget generende Smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage	-	32,0%	Andel med meget generende Smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage	-	-
Andel med en lav score på mentale helbredsskala	17,4%	18,3%	Andel med en lav score på mentale helbredsskala	16,7%	17,7%
Andel der har tegn på ensomhed	12,4%	9,6%	Andel der har tegn på ensomhed	11,0%	9,1%

Kilde: Danskernes sundhed

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Bilag

Danskernes_sundhed_2023 (2)

Punkt 5: D-sag: Effektivisering 2025

00.00.00-G01-8-24

Resume

Med denne sag orienteres Sundhedsudvalget om den igangværende proces for arbejdet med effektiviserings- og omprioriteringsstrategien for Budget 2025 og overslagsårene 2026-2027. Sundhedsforvaltningen skal samlet set udarbejde forslag til effektiviseringer og omprioriteringer for 0,75%-point af servicerammen for budget 2025, hvoraf 0,25%-point forbliver i Sundhedsudvalget til egne prioriteringer.

Rammeudmelding 2024:

Økonomiudvalget vedtog med Rammeudmelding for Budget 2024, at forvaltningerne over de kommende budgetår 2025-2027 fortsat skal arbejde med effektiviseringer og omprioriteringer svarende til 0,5%-point af servicerammen (hvoraf 0,25%-point skal prioriteres i sundhedsudvalget).

Effektiviserings- og omprioriteringsstrategien skal bidrage til:

- At skabe råderum til økonomiske udfordringer/ubalance og nye såvel som eksisterende politiske prioriteringer
- At muliggøre oprettelse af værn til forventede økonomiske udfordringer i det omfang, at det er nødvendigt
- At konsolidere den samlede økonomi i perioder med lavkonjunktur
- At understøtte løsninger i forhold til rekrutteringsudfordringen

Effektiviserings- og omprioriteringsstrategien er med til at sikre en bæredygtig økonomi i Odense Kommune.

Forvaltningen har arbejdet med effektiviseringsstrategien for 2025 ud fra en bred model hvor hvert fagområde har modtaget et effektiviseringskrav svarende til dets relative budgetandel af den samlede serviceramme i Sundhedsforvaltningen.

Sundhedsudvalget har mulighed for at beholde halvdelen af effektiviseringskravet til egne prioriteringer eller alternativt undlade - helt eller delvist - at effektivisere. Sundhedsudvalget kan således vælge at omprioritere effektiviseringer for op mod 0,95 mio.kr. fra budget 2025 og frem.

Rammeudmelding 2025 og fremtidige effektiviseringer:

Odense Kommune fik med Budget 2024 løst en række udfordringer, som betyder, at kommunens økonomi i udgangspunktet er robust og i balance, når Budget 2025 skal lægges. For at ruste kommunens økonomi og være på forkant med de kommende udfordringer vedtog Økonomiudvalget den 21. februar 2024 med rammeudmeldingen for Budget 2025, at øge effektiviserings- og omprioriteringskravet til 0,75%-point fra 2025-2027 (hvoraf 0,25%-point fortsat skal prioriteres i udvalgene). Det vil give et øget råderum til politiske prioriteringer i Budget 2025.

Det betyder, at Sundhedsforvaltningen skal finde effektiviserings- og omprioriteringsforslag for yderligere 0,25%-point hvert år i 2025-2027. Økonomiudvalget peger på to nye områder, som kan bringes i spil, når der skal arbejdes med effektiviseringsdagsordenen i forvaltningerne. Det drejer sig om tilskud og puljer samt historiske særbevillinger.

Da Økonomiudvalget vil overveje om det forhøjede effektiviserings- og omprioriteringskrav fortsat skal gennemføres, når den samlede økonomi kendes i august/september, skal forvaltningerne tilrettelægge arbejde med de yderligere 0,25%-point således, at de enkelte udvalg i løbet af foråret skal pege på konkrete områder, hvor det øgede effektiviserings- og omprioriteringskrav skal realiseres. Dette arbejde skal være færdig senest samtidig med, at udvalgene godkender deres budgetbidrag i 25. juni 2024.

Forvaltningen fremlægger tids- og procesplan for arbejdet med effektiviserings- og omprioriteringsstrategien for Sundhedsudvalget på mødet.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 6: D-sag: Direktørens beretning

00.01.00-G01-23-24

Resume

På udvalgs møderne i Sundhedsudvalget fremgår et dagsordenspunkt, hvor den administrerende direktør kort vil give en status på forvaltningens arbejde for dermed at give indblik i de løbende prioriteringer og herunder ikke mindst realiseringen af masterprogrammet og de større tiltag.

Emne

"Fra samlet i SUF – til sammen om SUF".

Status

Der bliver igangsat en rundspørge i Sundhedsforvaltningens Lokaludvalg under overskriften "Fra samlet i SUF – til sammen om SUF".

Formålet med rundspørgen er at få svar og input til, hvordan Forvaltningsledelsen og Forvaltningsudvalget kan få gjort de rette tiltag for at sikre, at både medarbejdere og ledere på tværs af forvaltningen oplever, at vi bevæger os godt og sikkert henimod en forvaltning, hvor vi føler os sammen og fælles om en opgave.

Sundhedspolitik

Status på processen for sundhedspolitikken er, at der arbejdes på, at sundhedspolitikken bliver behandlet på det kommende kvartalsmøde i byrådet. Dertil er der en indledende dialog med SDU om udarbejdelse af baggrundsnotat, der skal kvalificere den politiske vision for sundhedsområdet i Odense Kommune.

Samarbejde med Borgmesterforvaltningen omkring ledelse

Sundhedsforvaltningen vil i samarbejde med HR i Borgmesterforvaltningen se på, hvordan vi kan monitorere på forskellige elementer i organisationen, så det er muligt at hjælpe der, hvor der er et behov for det. Dette kunne fx være ift. sygefravær. Dette har der været et indledende møde omkring, og vi arbejder videre sammen med Borgmesterforvaltningen på at skabe de gode rammer og ledelsesmæssige opbakning og støtte.

Sammenhængen mellem drift og stab

I forvaltningen arbejder vi med, hvordan vi sikre god understøttelse af driften, så vi skaber en god sammenhæng mellem det fagspecifikke og det politiske spor. Herunder arbejdes der med, at medarbejdere i staben får fagspecifikke ansvarsområder, og der opbygges en endnu stærkere sundhedsfaglig viden centralt i staben.

Kommunikation

Forvaltningen er ved at gennemgå kommunikationen og kommunikationsindsatser med henblik på at opnå kontinuitet i den interne kommunikation.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 7: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-3-23

Resume

- Ansøgning til Udviklingspulje til ryge- og nikotinstoptilbud målrettet børn og unge 2024-2027.
- Orientering om opstart af samarbejde om Sundhedsaftalen, som der var kick off på torsdag den 29. februar 2024
- Orientering om møde i Sundhedssamarbejdsudvalget den 28. februar 2024

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlemmerne Anne Skau Styrishave og Cæcilie Crawley deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 8: E-sag: Initiativretssag fra Claus Houden (V), Nationalt Sundhedscenter i Odense

00.01.00-G01-24-24

Initiativretsforslag

Med henvisning til §2, stk. 3 i Sundhedsudvalgets forretningsordning fremsender Claus Houden, byrådsgruppe (V), følgende forslag til optagelse på Sundhedsudvalgets dagsorden for mødet den 12. marts 2024.

På baggrund af bl.a. debatindlæg i Avisen Danmark den 20.02.24 skal der et stærkere fokus på behandlingsformer og teknologier, der gør at vi kan behandle flere og skabe bedre tid til den enkelte patient. Dette skal ske via et Nationalt Sundhedscenter placeret i Odense og dette skal ske i samarbejde med Odense Kommune og Sundhedsforvaltningen.

Når færre medarbejdere skal behandle flere patienter, med stigende behov, har vi brug for flere løsninger, der frigør arbejdskraft til at løse sundhedsvæsenets kerneopgaver.

Her kan teknologiske løsninger være vejen frem, for eksempel kunstigt intelligensløsninger, der støtter lægen, sygeplejersken eller sosu'en i deres opgaveløsning. Et center skal have tilstrækkelig kapital gerne i et offentligt privat-partnerskab så det bliver muligt at finansiere.

De forskellige faser i afprøvning og skalering (i Odense Kommune) af innovative løsninger.

Dette skal sikre et fremtidigt og robust sundhedsvæsen, men også skabe en stærk Life-Science-industri med base i Odense.

I Campus Odense-området er der indenfor en ganske overskuelig geografi en eksisterende LifeScience- og welfareTech-klynge, med store og små aktører som:

- SDU - Syddansk Universitet
- OUH med Robot- og MedTech-center
- UCL med alle Sundhedsprofessionsuddannelserne og innovationscentre

Yderligere aktører, der desuden er beliggende i Syddanske Forskerparker:

- Teknologisk Institut
- Syddansk Sundhedsinnovation (SDSI) - et velbesøgt besøgscenter for teknologiske løsninger indenfor sundhedsområdet
- Danish Life Science Cluster
- Store data-leverandører til sundhedsområdet, herunder MedCom, HealthDK, Regionernes kliniske kvalitetsenhed m.fl.
- En mindre afdeling af Siemens Healthineers

Link til debatindlæg: <https://avisendanmark.dk/debat/vi-skal-ruste-sundhedsvaesenet-til-fremtiden-og-goere-patienternes-liv-lettere-med-et-nationalt-center-for-sundhedsinnovation>

Indstilling fra forslagsstiller

Venstre indstiller, at Sundhedsforvaltningen fremlægger en afdækning af muligheden og mål samt forvaltningsmæssige tilhørsforhold for implementering af et Nationalt Sundhedscenter i Odense.

Forvaltningens belysning

Afhængig af sagens egentlige udtryk vil den formentlig hører under sundhedsudvalget i samarbejde med andre stående udvalg.

Såfremt Sundhedsudvalget ønsker, at forvaltningen skal vende tilbage med en sag, kan den formentlig forelægges i udvalget i juni 2024.

Link til debatindlæg: <https://avisendanmark.dk/debat/vi-skal-ruste-sundhedsvaesenet-til-fremtiden-og-goere-patienternes-liv-lettere-med-et-nationalt-center-for-sundhedsinnovation>

Beslutning

Sundhedsudvalget beslutter, at det pålægges Sundhedsforvaltningen at gå i dialog med Borgmesterforvaltningen ift. forudsætningerne for at placere et Nationalt Sundhedscenter i Odense. Sundhedsudvalget orienteres, når der

foreligger vurderinger på baggrund af dialogen med Borgmesterforvaltningen.

Punkt 9: E-sag: Initiativretssag fra Anne Skau Styrishave (B), Uligheden i Sundhed skal mindskes i Odense

00.01.00-G01-24-24

Initiativretsforslag

Med henvisning til §2, stk. 3 i Sundhedsudvalgets forretningsordning fremsender Anne Skau Styringshave, byrådsgruppe (B) følgende forslag til optagelse på Sundhedsudvalgets dagsorden for mødet den 12. marts 2024.

For Radikale Venstre står det klart, at Odense har fået en sundhedsforvaltning, fordi der er en lang række sundhedsopgaver, som vi ikke til fulde løser i dag, og som kalder på et fornyet fokus. Et af disse områder er uligheden i sundhed.

Danske Patienter skriver f.eks. følgende i et baggrundsnotat om emnet fra 2019: "Social ulighed i sundhed fører til forværring af symptomer og dårligere helbred for de patienter, der ikke får den optimale behandling. Det er ikke kun uacceptabelt for den enkelte, men også for samfundet, da sygdom er en økonomisk belastning.

Dårligt helbred sætter ofte en stopper for den enkeltes bidrag til produktiviteten i – og udviklingen af – samfundet og medfører store udgifter til behandling. For eksempel vurderes det, at op mod 90 procent af udgifterne til førtidspension kunne undgås, hvis alle borgere i alderen 30-64 år havde samme sundhedstilstand som borgere med en lang eller mellemlang uddannelse (Danske Regioner 2017:13)".

Der findes desuden mange rapporter og forskning om uligheden i sundhed, som dokumenterer uligheden inden for en lang række sygdomme (Eksempelvis Sundhedsstyrelsens "Social ulighed i sundhed og sygdom") Se link: https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2020/social_ulighed_i_sundhed_og_sygdom

Der er mange gode grunde til, at ulighed i sundhed bør fylde mere på dagsordenen, og mange af de steder, hvor man kan forebygge ulighed i sundhed, er inden for den kommunale sektor.

Indstilling fra forslagsstiller

Radikale Venstre indstiller, at:

- Forvaltningen udarbejder et overblik over den nuværende viden om ulighed i sundhed i Odense.
- Forvaltningen udarbejder en langsigtet strategi at mindske ulighed i sundhed i Odense, samt at denne strategi indeholder konkrete mål for fremskridtet og konkrete handlemuligheder, som ligger ud over kommunens nuværende indsatser (se næste punkt).
- Forvaltningen i forbindelse med en langsigtet strategi fremlægger konkrete handlemuligheder for, hvordan vi kan arbejde videre med at mindske ulighed i sundhed i Odense. Det kunne for eksempel være områder som strukturel forebyggelse, tidlige indsatser, sundhedsadfærd, forbedringer af kommunens nuværende arbejdsgange, muligheder for prioritering af indsatser til mennesker med størst behov og sårbarhed, styrket sammenhæng i indsatserne for sårbare borgere, samarbejdet med OUH, regional psykiatri, primærsektor, kommunale jobcentre og socialpsykiatri osv.
- Forvaltningen beskriver, hvordan vi i forvaltningens sundhedstilbud arbejder med at mindske uligheden i sundhed hos målgruppen, og hvilke udviklingspotentialer der er. Eksempelvis sårbare patienter med samtidig somatisk og psykisk sygdom.
- Forvaltningen beskriver mulige investeringsprojekter, som kan mindske uligheden i sundhed i Odense Kommune.
- Forvaltningen særskilt tager stilling til, hvor vi som kommune aktivt kan række ud og forbedre samarbejdet med andre relevante aktører for at mindske ulighed i sundhed for sårbare patienter i overgangene mellem forskellige aktører.

- Forvaltningen kommer med andre relevante forslag til at styrke arbejdet med mere lighed i sundhed i Odense, herunder i samarbejdet med og mellem kommunens andre forvaltninger.

Forvaltningens belysning

Sagen har ikke været behandlet i udvalget før. Der har dog forbindelse med arbejdet med FAMKO, den kommende sundhedspolitik, sundhedsaftalen 2024-2027 været fokus på uligheden i sundhed.

Såfremt Sundhedsudvalget ønsker, at forvaltningen skal vende tilbage med en sag, kan den formentlig forelægges i udvalget i juni 2024.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender indstillingen og beslutter, at det pålægges Sundhedsforvaltningen at vende tilbage med en sag, der beskriver, i hvilken rækkefølge punkterne kan beskrives og prioriteres, og om de med fordel kan indgå i allerede igangsatte indsatser, herunder bl.a. i arbejdet med Sundhedspolitikken.